

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 9. februarja 1935.

Štev. 16.

Sodelovanje gospodarskih stanov

V času težkih gospodarskih stisk je sodelovanje gospodarskih stanov zlasti potrebno, ker le s složnim delom ter medsebojnim pomaganjem je mogoče odpraviti vse zle posledice krize. Prav posebno pa bi se moralo pokazati sodelovanje gospodarskih stanov ob priliki proračunskih razprav v samoupravnih in javnih zastopih, kajti gospodarski stanovi so v glavnem tisti, ki plačajo račune za vse te proračune. Zato pa je tudi interes vseh gospodarskih stanov na teh proračunih identičen. Vsi morajo gledati na to, da se ne dovolijo nobeni nepotrebni izdatki, vsi morajo skrbeti, da se dovoljeni krediti res dobro uporabijo in vsi morajo končno tudi zahtevati, da se nalagajo le bremena, ki so znosna, da samoupravne dajatve ne ubijajo gospodarstva.

Slednja zahteva je zlasti sedaj po več ko triletnem trajanju težkega gospodarskega zastoja kategorična. To je tudi že naglasila vlada in zato ne le znižala proračun, temveč tudi začela z zniževanjem davščin in dovoljevanjem raznih olajšav pri plačevanju davkov. Pričakovati bi bilo, da bodo tudi vsa samoupravna telesa sledila primeru vlade in tudi s svoje strani storila vse potrebno, da se davčna bremena znižajo. Zalibog pa moramo konstatirati, da vsa samoupravna telesa nimajo te uvidenosti in da so nekateri proračuni banov in celo zvišali in v ta namen celo uvedle nove takse in nove dajatve. Tako uspešno začeta nova finančna politika vlade je tako dejansko bila v nekaterih samoupravnih telesih demantirana. Baš nasprotno pa bi bilo potrebno in tudi logično, da bi postala tudi v samoupravnih zastopih nemogoča vsaka politika, ki bi bila v nasprotju z novo vladno finančno politiko. Upamo, da se bo to tudi zgodilo.

Priznamo radi, da so potrebe banovin tako velike, da bi tudi desetkrat povišani proračuni ne zadostili vsem tem potrebam. Če bi bila ta možnost, da se spravijo skupaj za to potrebna sredstva, bi se niti najmanj ne upirali še tako povišanim dajatvam. Toda stvar je v tem, da teh sredstev ni, da je davčni lok že tako napet, da mora počiti tudi že pri sedanjih napetosti. Zato ni vprašanje v tem, kaj potrebuje banovina, temveč koliko zmore še davčna moč prebivalstva. Kajti zaman so vsi načrti, če ni tu denarja za izvedbo teh načrtov. A danes smo v dobi, ko povsod primanjkuje denarja, ko je zato tudi treba vse izdatke omejiti na minimum.

Razumemo, da ima vsak član banovinskega sveta to ambicijo, da izposluje za svoj okraj nekatere ugodnosti in pridobitve. Toda pri vsej hvalevrednosti teh ambicij so te napačne, če bi zavoljo njih naraslo davčno breme. Ne sme nikdar iti pomoč enim krajem tako daleč, da bi zaradi te pomoči bile ogrožene eksistence posameznih davkoplačevalcev. Naloga vseh zastopnikov gospodarskih stanov mora biti, da pazijo na izvajanje teh načel in da s složnim sodelovanjem spravijo tudi samoupravne proračune v sklad z današnjimi potrebami in razmerami.

Zlasti pa je treba odkloniti vsako poviševanje in novo uvajanje taks, zlasti trošarinskih taks, ki so danes že itak previsoke. Čeprav bi bila posamezna teh taks tudi nizka, se vendar ne sme pozabiti, da se ne plačuje le ta taksa, temveč še cela vrsta drugih in da je zato njena višina prav občutna šele v zvezi z vsemi drugimi taksumi. Ni pa finančno niti pametno to večno zviševanje taks. Preveliko obdačenje sladkorja je reduciralo njegovo potrošnjo na minimum, nove takse na kavo, čaj, kakao, sladkor itd. bodo znižale še konzum teh predmetov. Kje bo potem davčni efekt.

Ze celo napačno pa je, kadar se uvajajo takse, ki so se izkazale kot slabe, kakor so one po tar. postavki 33. in 34. Burjo nejevolje so povzročile te takse in vlada

sama bi jih najraje odpravila, če bi bilo to mogoče, sedaj pa naj postaja težava s temi taksumi še večja, ker bi se banovina začela pobirati te takse. Mesto da bi se davčno breme poenostavilo, se s tem vedno bolj komplicira in otežkuje. Početje, ki je kar dvakrat napačno.

Vztrajati treba zato na zahtevi, da se

Zveza Slovenije z morjem

Potrebna je avtomobilska in železniška zveza Slovenije z morjem
Kaj je z zgraditvijo železnice št. Janž—Sevnica?

Kakor smo poročali, je na programu javnih del, ki jih namerava vlada izvesti s pomočjo enomilijardnega kredita, tudi avtomobilska cesta iz Ljubljane na Sušak ter iz Jesenic do Ljubljane. Kakor moramo z vsem zadovoljstvom konstatirati, da se je gradnja te prepotrebne ceste premaknila s mrtve točke, tako pa moramo obenem naglasiti, da z gradnjo te ceste še dolgo ni rešeno vprašanje zveze Slovenije z morjem. Kajti Slovenija ne potrebuje samo avtomobilске zveze z morjem, temveč tudi železniške. Avtomobilska cesta bi v prvi vrsti služila turističnemu prometu in šele v drugi ter mnogo manjši meri blagovnemu, dočim je potrebna železniška zveza Slovenije z morjem v prvi vrsti zaradi našega izvoza in zunanje trgovine. Zato se Slovenija nikakor ne more zadovoljiti le z avtomobilsko cesto, temveč mora vztrajati na svoji zahtevi, da dobi tudi železniško zvezo z morjem, ker je ta zveza gospodarska potreba naše pokrajine, ker brez nje ni mogoča gospodarska osamosvojitve.

A ne samo Slovenija potrebuje to progo, temveč prav tako tudi Sušak, ki se ne more popolnoma razviti, dokler nima dobrih železniških zvez z zaledjem. Zahteva železniške zveze Slovenije z morjem ni zato le ozko-slovenska zahteva, temveč zahteva jugoslovanskega gospodarstva. Vedno znova in znova je treba to naglašati, ker se ne more naša zunanja trgovina prav razviti, dokler se ne more opreti na domača pristanišča.

Železniška zveza Slovenije z morjem je že popolnoma proučena in del te zveze naj bi postala tudi kratka proga št. Janž—Sevnica, s katero bi dobil tudi Maribor najkrajšo zvezo z morjem. Odveč pa je tudi govoriti proge, saj bi bila s to železnico zvezana dolenska proga s progo Zidani most—Zagreb.

Nujno potrebno je zato, da se pokrene tudi akcija za zgraditev proge št. Janž—Sevnica.

Gradnja proge št. Janž—Sevnica ter proge Kočevje—Stari trg—Vrbovsko sta bili uzakonjeni že leta 1922. Stroški se naj bi krili iz Blairvega posojila 2.000.000 dolarjev. Leta 1927. sta bili vnešeni gradnji teh prog v finančni zakon, i. s. po nujnosti in važnosti v kategorijo železnic, ki naj se izvršijo v prvi vrsti. Potrebna sredstva naj bi se stavila na razpolago iz že preje zaključenih posojil in pa iz posojil, ki bi se imela še za ta dela zaključiti. Novembra 1927 je prometno ministrstvo odobrilo gradnjo obeh prog.

Proga št. Janž—Sevnica je bila trasi-rana in izkoličena po generalnih načrtih Direkcije za gradnjo novih železnic po ing. Angelinoviću.

Leta 1930., ko so se oddajale uzakonjene proge na podlagi licitacij s kreditiranjem, je oddalo svojo ponudbo tudi domače podjetje gradbeno družba ing. Dukić in drug. Dočim so se ostale uzakonjene proge na podlagi licitacij oddale tujim podjetnikom v gradnjo (družbi Batignolles), se je za nedoločen čas odložila oddaja prog št. Janž—Sevnica in Koprivnica—Varaždin, za kateri progi je oddalo edino ponudbo omenjeno domače podjetje na licitaciji dne 15. oktobra 1930, in ponovno na licitaciji dne 15. junija 1931. S to progo naj bi se zvezala dolenska železnica, odn. zagatna proga Trebnje—št. Janž z glavno progo

tudi proračun banovine zniža, da se ne samo ne uvedejo nobene nove dajatve, temveč da se še stare zmanjšajo. Složno in solidarno morajo delati na tem vsi gospodarski stanovi, ker le s tem bodo obvarovali gospodarstvo pred novimi dajatvami, ki morajo pomeniti novo propadanje našega gospodarstva.

Zagreb—Zidani most. Projektirana proga bi se odcepila od železnice Trebnje—št. Janž pri Tržišču, kjer je predvidena tudi prva postaja nove železniške zveze. Od tu bi se zgradila proga kot dolinska železnica na levem bregu Mirne do Savske doline. Sava bi se premostila z velikim železnim mostom s 100 + 25 m odprtine. Priključek na glavno progo Zagreb—Zidani most je predviden na severnem izhodu postaje Sevnice, katera bi služila tudi kot končna, odnosno priključna postaja nove železnice, Vsa proga bi imela

12.800 m' dolžine s tremi postajami: Tržišče, nato v km 6 + 00 postaja Jelovec in končno sedanja postaja Sevnica. Razen že omenjenega železniškega mostu čez Savo bi se imela zgraditi še 2 manjša mostova z 10 in 5 m odprtine. Zgraditi bi se imelo 5 predorov, in to z 90, 110, 190, 240 in 340 m dolžine. Maksimalni vzpon proge bi znašal 7‰. Po proračunu Direkcije za gradnjo novih železnic od l. 1930. bi znašali celokupni stroški Din 37.400.000. Od tega zneska bi se porabilo cca. 4 milijone 500.000 za dobavo materiala, kakor tračnice, kretnice itd., kar bi se moralo dobaviti iz inozemstva. Ves ostali znesek bi se pa porabil doma, ter bi se s tem znatno odpomogla domača industrija in omilila delavska brezposelnost.

Zahteva vse naše javnosti mora zato biti, da se zgradi ne le avtomobilska cesta iz Jesenic skozi Ljubljano na Sušak, temveč tudi železniška zveza Slovenije z morjem. Kot prvi del te zveze pa naj se začne z gradnjo železnice št. Janž—Sevnica, kajti stroški za to železnico so tako neznatni, da bi se mogli kriti tudi iz sedaj sklenjenega enomilijardnega kredita za javna dela.

Proti prodajanju izpod cene je treba nastopiti z vsemi sredstvi

V »Glasniku« Zveze trgovskih združenj v Osijeku čitamo članek, ki ga mora podpisati vsak zaveden trgovec in ki se glasi:

V nekem našem banovinskem mestu je v l. 1934 neki trgovec s specerijskim blagom neprestano reklamiral in prodajal blago izpod cene nakupnih in režijskih stroškov ter s tem napravil mnogo škode trgovcem te stroke. Na razne načine so skušali tamošnji trgovci onemogočiti prodajo izpod nakupne cene in so v ta namen tudi ponovno apelirali na grosiste, vendar pa so bili vsi njih apeli zaman. Mirno so morali gledati, kako jim pada promet in kako nazadujejo njih posli. Sedaj pa je dotični trgovec ustavil plačila in njegovi dobavitelji se zaman ozirajo za izgubo več deset tisoč dinarjev, kolikor so znašali neplačani računi na dan ustavitve plačil. Dokler so organizirani trgovci apelirali na dobavitelje, da tudi oni pripomorejo, da dotični trgovec ne bi prodajal izpod cene, so dobavitelji dosledno odklanjali svojo pomoč, češ da je dotični trgovec točen plačnik. Na deset tisoče izgube je sedaj posledica teh slavošpevov o točnem plačniku.

Podobnih primerov je povsod zadosti in upravičeno se trgovci proti njim pritožujejo. Tudi v tujini ni dosti bolje, ker vidimo, da se tam celo državne oblasti trudijo, da z zakonitimi sredstvi onemogočijo takšno uničevanje eksistence samostojnih gospodarstvenikov. Na Češkoslovaškem se izdeluje zakonski načrt, po katerem bo prepovedana vsaka prodaja izpod nakupne cene. V kratkem bo vlada razpravljala o tem načrtu. V državah, v katerih obstoji tako imenovano načrtno gospodarstvo, se izdajajo zakoni in navedbe, da se prepreči vsaka prodaja izpod cene. Kajti v teh državah so mnenja, da so nizke cene tudi eden glavnih vzrokov sedanje gospodarske stiske. Zato je tudi predsednik Roosevelt začel v prvi vrsti boj za dvig cen.

Kakor je paradokso, je vendar resnica, da neovirana svoboda konkurence dovede v skrajnih svojih posledicah do pravih monopolov. Kajti vse cene se tako dolgo znižujejo, da ne morejo posamezniki več zdržati konkurence in da se umaknejo. Kakor hitro pa se to zgodi, morejo zmagovalci poljubno diktirati cene. Zato je treba svobodo konkurence omejiti, da ne postane škodljiva za celoto. To so storili v Nemčiji. Komisar za cene dr. Goerdeler je izdal dne 21. decembra 1934 naredbi, s katero naj bi se preprečile tako nizke cene, ki ne bi zadostovale za življenje trgovca, za plačilo davkov in plač nameščencev ter vseh dobav. Zato pravi v naredbi: »Kdor z nelojalnim uporablja

njem svojih kreditov ali zlonamernim zanemarjanjem svojih obveznosti do države, svojih sodelavcev ali upnikov ponuja blago ali usluge po cenah, s katerimi ne more kriti niti lastnih stroškov in ki so nasprotno rednemu gospodarstvu, se kaznuje z zaporom in denarno globo v neomejeni višini ali pa samo z eno teh kazni. Kazensko postopanje se uvede, ko dolжник ustavi plačila ali če se o njegovem premoženju uvede konkurz. Zakoniti predpisi in kazenska določila konkurznih predpisov ostanejo še naprej v veljavi. To svojo naredbi je tolmačil dr. Goerdeler tako, da se prepušča določanje cen gospodarski samoupravi, pri čemer bodo imele strokovne skupine glavno besedo. Z naredbi je hotel doseči bolj elastično določanje cen s posebnim ozirom na posamezne gospodarske skupine.

Francoski predlog zakonskega načrta o obveznih kartelih izhaja s stališča, da je svobodno določanje cen z nizkimi ponudbami in ubijajočo konkurenco vsem drugim podjetjem iste stroke bolj oslabilo trgovce, kakor pa padanje kupne moči potrošnikov in drugi vzroki gospodarske depresije. V Franciji vlada zato stremjenje, da se z novimi ukrepi dvignejo cene na ono višino, ki bo omogočila obstoj trgovcev.

Po podobnem načelu pripravlja tudi Belgija zakon o obveznih kartelih.

Vidimo torej, da se v mnogih državah izdajajo potrebni zakonski ukrepi proti prodaji v brezcenje. Tudi naši trgovci so že večkrat zahtevali ukrepe proti prodaji v brezcenje, to je izpod cene nakupnih in režijskih stroškov, vendar pa niso bile te njih zahteve dovolj jasno precizirane. V državi z zajamčeno zasebno lastnino se ne more zahtevati splošna prepoved prodaje izpod cene nakupnih in režijskih stroškov, temveč takšna prodaja se more prepovedati samo kot vrsta pretirane konkurence, ki ne uničuje samo onega, ki prodaja po tako nizkih cenah, temveč vse trgovce enake stroke, ko tudi dobavitelje, upnike, nameščence in končno tudi fiskalne interese države. Naša uredba o kartelih ima tudi to nalogo, da onemogoči zniževanje cen izpod višine, ki ogroža obstoj podjetij, nima pa, kakor tudi glede drugih stvari, potrebnih podrobnih določil o tej zadevi. Tudi naš zakon o nelojalni konkurenci nima preciznih določil o pobijanju prodaje izpod cene nakupnih in režijskih stroškov, čeprav bi se mogel § 1. raztegniti tudi na te primere.

Smatramo zato za potrebno, da bi se med trgovci in njih organizacijami samimi

ustanovili posebni odbori, ki bi hitro in brez dolgotrajnega dokazilnega postopanja razsojali na vsako prijavo, da je kdo prodal izpod cene nakupnih in režijskih stroškov, če gre za posebno vrsto nelojalne konkurence, odnosno za zlonamerno oškodovanje interesov trgovcev iste stroke. Kakor hitro bi ta odbor pozitivno razsodil o takšni prijavi, bi se moralo takoj uvesti kazensko postopanje pri pristojnem sodišču. Sodišča bi morala postopati hitro ter takoj prepovedati nadaljnje prodajanje

po ceni izpod nabavnih in režijskih stroškov. Pritožbe proti tem sklepom sodišča ne bi smele imeti odločilne moči. Morda bi se mnogi teh sporov končali s prošnjo za dovolitev razprodaje ali uvedbo rednega likvidacijskega postopanja, vendar pa to ne bi niti trgovcem niti upnikom niti državi škodovalo v tej meri, kakor škodujejo sedanje prodaje izpod cene nakupnih in režijskih stroškov.

Dobro bi bilo, če bi se tudi naši trgovci izjavili o teh predlogih »Glasnika«.

Jugoslavanska-siamski odbor

Pred dobrim letom se je ustanovil v Mariboru pripravljalni odbor za ustanovitev Jugoslavansko-siamskega odbora. V naših gospodarskih krogih je naletela akcija na živahen odmev. Tudi Zbornica za TOI v Ljubljani in Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sta podprla snovatelje z vso moralno silo in tako je moglo priti sedaj že do ustanovnega običnega zbora, ki je bil v torek, dne 5. t. m. v Mariboru. Ustanovnega običnega zbora so se udeležili vidnejši predstavniki mariborskega gospodarskega in javnega življenja, Zbornica za TOI pa je zastopal tajnik dr. Pless.

Namene in cilje ustanove je obrazložil inženjer Ferdo Lupša, ki si že leta prizadeva, da bi našo javnost prepričal o potrebi in nujnosti trgovinskih stikov z Daljnim vzhodom. Ker je sam dolga leta živel v Siamu, so mu tamošnje razmere dobro znane ter je zaradi tega deloval pred vsem na tem, da se ustvarijo tesnejše trgovinske zveze med našo državo in Siamom. Če se enkrat dobro vsidramo v enem gospodarskem središču na vzhodu, potem bo lahko od tu dalje graditi nova pota za širjenje naše trgovine. Za enkrat bi bil teren najugodnejši v Siamu, kjer bi mi kot država, ki ne zasleduje nobenih kolonialnih ciljev, bili prijaznejše sprejeti, kakor velike države, ki poleg trgovinskih ciljev stremijo za razširjenjem kolonialne posesti. Kot praktičen primer je navajal vzgled Danske, ki si je znala v Siamu ustvariti izjemen položaj s svojo trgovinsko politiko ter ima sedaj tam investiranje milijarde kapitala. Tudi nekatere druge evropske male države gojijo s Siamom tesne trgovinske stike, ko na primer Švica, ki izvažajo

živilnorske produkte. Kot izvozno blago bi za nas prišla v poštev jabolka, vino, mesne konzerve, suhe slive, sir, mlečni produkti, uvažamo pa lahko kavčuk, riž, bombaž. Izvajanja inž. Lupše so bila sprejeta z vsem priznanjem.

Pozornost je vzbujal s svojim govorom zbornični tajnik dr. Pless, ki je zagotovil v imenu Zbornice, da bo naše gospodarstvo interese nove ustanove z vsemi močmi podpiralo. Izrekel je tople priznane besede neumornemu propagatorju zveze med našo državo in državami Daljnega vzhoda inž. Lupši ter navajal kot praktične primere vzgledno delo, ki ga opravljajo pri nas palestinski, maroški in tuniški komite. Za dosego zastavljenega cilja ni potrebna obsežna organizacija, temveč v prvi vrsti praktična iniciativnost podjetnih ljudi.

Sledile so volitve odbora ter je bil izvoljen za predsednika komiteja ravnatelj hranilnice Dravske banovine v Mariboru dr. Janko Kovačec, za I. podpredsednika šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Juraj Tomičič, za II. podpredsednika industrialec Vladimir Arko iz Zagreba, za tajnika trgovec Vladimir Vlašič iz Maribora, za blagajnika ravnatelj ljubljanske kreditne banke v Mariboru Joško Stergar, za tehničnega izvedenca inž. Ferdo Lupša; v odbor pa; veletrgovec Ivo Katusi iz Osjeka, iz Maribora pa glavni urednik Udo Kasper, spediter Stevo Tončič, ravnatelj podružnice Union banke Bogdan Pogačnik in dr. Milko Danec. V nadzornem odboru so dr. Pless kot predsednik ter kot odbornika inž. Vladimir Remeš iz Ljubljane in veleposestnik Ivan Perko iz Kamnice.

Navodila finančnega ministra za odlog plačil davkov

Ker so v zadnjem času davčne oblasti dosledno zavračale vse prošnje za odlog plačil, je izdal sedaj davčni oddelek finančnega ministrstva vsem davčnim oblastvom posebna navodila, v katerih ugotavlja, da je bilo takšno postopanje napačno. Zakon pripušča celo za normalne razmere možnost odloga plačila davkov, tem bolj potrebno je, da se dovolijo odlogi plačil davkov v času splošne gospodarske stiske, zlasti pa v vseh onih primerih, ki jih zakon dovoljuje. Umeten odlog plačila davka lahko davčnega zavezanca reši gospodarske škode, ki bi mu jo napravilo eksekutivno izterjavanje davkov. Država pa pri tem itak ni v izgubi, temveč bi prejela plačilo samo nekoliko pozneje.

Prošnje za odlog davčnih plačil v višini do 50.000 Din rešujejo finančni ravnatelji. Odgoditev plačil je le izjemen ukrep in se naj dovoli le v primerih, ko bi takojšnje izterjavanje pomenilo gospodarsko škodo za davčnega zavezanca. Navodilo nalaga nadalje davčnim oblastvom, da strogo pazijo na to, da se bodo davčni zavezanci natančno držali vseh dovoljenih rokov. Če bi davčni zavezanci te roke zanemarili, se mora takoj uvesti eksekutivni postopek za ves dolg.

Prošnje za odgoditev davkov v višini nad 50.000 Din spadajo še nadalje v pristojnost davčnega oddelka finančnega ministrstva.

Opozorilo!

Prejeli smo:

Zakon o zavarovanju delavcev nalaga vsem delodajalcem dolžnost, da svoje delavce in nameščence prijavijo Okrožnemu uradu v zakonitem roku 8 dni.

Ako delojemalec zbolji pred perkasno vloženo prijavo, ali pa še v roku 8 dni po prekasni prijavi, nastane za delodajalca regres, to se pravi, da ima Okrožni urad dolžnost izterjati od delodajalca vse stroške, ki so nastali zaradi boleznih prepozno prijavljenega delavca.

Zaradi prekasnih prijav se regresni plačilni nalogi stalno množe. Običajno so ti stroški visoki in za delodajalca zelo občutni, posebno v sedanji gospodarski krizi. V nekaterih primerih ti stroški narastejo

celo na Din 10.000— in več, stroški nad 1.000— do 3.000— Din pa so zelo pogosti. Ta zakonita kazen za prekasne prijave v mnogih primerih delodajalca zelo obremenjuje in mu povzroča nove gospodarske težave, skrbi in celo ogroža njegov obstoj.

Največ zakesnelih prijav dobiva urad za vaje, služkinje in nameščence malih obrtnikov.

Okrožni urad opozarja zlasti male obrtnike na omenjene zakonite predpise z dostavkom, da urad v primeru prepozne prijave ne more in ne sme obiti in prezreti določil zakona. Prijavitvi delojemalec v zavarovanje je treba posvečati več pažnje, ker v nasprotnem primeru za vsako kršitev zakona odgovarja dotični delodajalec sam.

Ker urad opaža, da se take nepotrebne obremenitve delodajalcev množe in to v pretežni večini zaradi premale pazljivosti, opozarja ponovno na pozitivne določbe zakona, da s tem opozori na škodo, ki mora delodajalcu nastati zbog prekasne prijave. Skušnja uči, da neprijavljeni delojemalec zelo rad oboli!

Elektrifikacija Donavske banovine

Na zasedanju banovinskega sveta Donavske banovine je bil sprejet predlog svetnika Živkovića o elektrifikaciji Donavske banovine. Po tem predlogu naj banska uprava izvede elektrifikacijo vse banovine s pomočjo toka, ki bi ga dobivala iz rudnika Vrdnik v Sremu. Na ta način bi prišla banovina do tako velikih dohodkov, da bi postale banovinske doklade nepotrebne. Izvoljen je bil tudi poseben odbor, ki naj v podrobnosti izdela načrt elektrifikacije.

Dnevni red sestanka tarifnega odbora

Prometni minister je sklical tarifni odbor na zasedanje, ki se prične dne 18. februarja ob 10. Dnevni red zasedanja je naslednji: 1. Stališče železniške uprave do prejšnjih predlogov tarifnega odbora glede izpremembe lokalne tarife za blago. 2. Reforma tarife za žita in mlinske proizvode. 3. Uporaba pristaniške tarife za

blago, ki pride po morju v Sušak ter za blago, ki se iz javnih skladišč prevozi po morju v druga naša pristanišča in od tam po železnici v notranjost države. 4. Reforma tarife za prevoz mesa v hladilnikih. 5. Predlog trgovinsko-industrijskih zbornic, da se razpravlja o naslednjih vprašanjih: revizija železniške potniške tarife, ureditev odnošajev med železnico, avtobusnim prometom in rečno plovbo ter revizija železniško-prometne uredbe.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaži obleke. klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce. ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Statistika delavskega zavarovanja v Južni Srbiji

Zakon o zavarovanju delavstva se je začel izvajati v Južni Srbiji dne 1. julija 1922. Do 1. 1925. je bila v Skoplju samo ekspozitura okrožnega urada v Beogradu in šele 1. 1925. je bil ustanovljen v Skoplju samostojen okrožni urad. Vseh zavarovancev je bilo takrat 11.307, nakar je število zavarovancev neprestano rastlo in doseglo 1. 1930. z 32.660 zavarovanci svoj višek. Nato se je začelo padanje članstva. 1. 1931. je bilo le še 25.799 zavarovancev, 1. 1932. 24.642, 1933. pa je naraslo število zavarovancev na 27.876. 31. oktobra 1934 je bilo skupno zavarovancev 26.771, od teh 2.587 ženskih. Največ zavarovancev je zaposlenih pri gradnji železnic in cest ter pri čebinskih delih, kar je jasen znak slabotne domače industrije. Vsi dohodki okrožnega urada v desetih letih so znašali 93'6 milijonov Din, od katerih pa delodajalci dolgujejo še okoli 10 milijonov dinarjev. Urad je izplačal doslej zavarovancem za hranarino 18'08, pogrebne 0'8, poročniških podpor 3'7, skupno v gotovini 22'7 milijonov Din. Za bolniške stroške je izdal 7'6, za zdravila 15 in za zdravniške honorarje 9'2 milijonov Din. Urad je ustanovil tudi svojo lekarno in svoje kopališče. Neresreč je bilo primeroma mnogo. Tako jih je bilo v 1. 1932 140, 1. 1933 258 in v 1. 1934. 408. Tudi smrtnih nesreč je bilo mnogo, v šestih letih kar 115.

Skrb Nemčije za mala stanovanja

Nemška vlada je dala dosedaj nemškim hišnim posestnikom za popravilo svojih hiš in za preureditev velikih in neodanih stanovanj v mala stanovanja nad 600 milijonov mark. Vsa ta dela pa bodo veljala okoli 3 milijarde mark. S tem denarjem je bilo dosedaj napravljenih 170.000 novih malih stanovanj, ki so se vsa z lahkoto oddala, ker so cenena in pa udobna. Podobna akcija bi bila nujno potrebna tudi pri nas.

Družba za finansiranje rentabilnih investicij

V češkoslovaških vladnih krogih se razpravlja o načrtu, kako izkoristiti možnosti rentabilnih investicij za zaposlitev ljudi. V ta namen naj bi se ustanovila delniška družba, ki bi imela 50 milijonov Kč delniškega kapitala in pravico, da izda za pol milijarde Kč obligacij. Družba bi dovoljevala kredite za investicijska dela po samoupravah, če so ta dela rentabilna v tej meri, da krijejo obrestovanje in režijske stroške. Za obligacije bi jamčila samoupravna telesa, poleg tega pa tudi država s 50%. Obligacije bi bile nadalje proglašene za pupilarno varne. Kapital nove družbe bi plačale tvrdke, ki bi se udeležile dobav za ta dela. Obvezati bi se morale, da sprejmejo najmanj 20% svojih terjatev v bonih družbe, ki bi se izplačali šele po določeni dobi. V največ 20 letih bi bili vsi ti boni amortizirani. Morda bi bilo tudi pri nas mogoče po enakem načrtu oživiti gradbeno delavnost.

Izvoz fižola v Francijo

Francoska vlada je dovolila za I. tromesečje 1935 kontingent za uvoz našega fižola v iznosu 6.100 kvintalov. Za uvoz te količine fižola iz naše države v Francijo morajo dobiti francoski uvozniki uvozno dovoljenje od francoskih oblasti. Naši izvozniki se morajo zato obrniti neposredno na francoske uvoznike, ki imajo uvozno dovoljenje. Zbornica za TOI v Ljubljani ima na razpolago seznam francoskih uvoznikov, ki so že dobili potrebna dovoljenja za uvoz tega fižola.

Politične vesti

Dr. Maček bo nosilec državne liste, ki bi jo sestavili bivši člani Davidovičeve demokratske stranke, srbski zemljoradniki in hrvatski radičevci. Tako vsaj poroča Havasov dopisnik iz Beograda.

Izvršni odbor Jugoslovanske narodne stranke je sklenil, da nastopi pri volitvah samostojno. Nosilec državne liste bo dr. Hodjera.

»Wiener Zeitung« komentira razpust skupščine ter pravi, da je namera g. Jevtića, da vodi miroljubno politiko ne samo na zunaj, temveč tudi na znotraj. Zato podarja zlasti gospodarska vprašanja, da tako ublaži notranje-politična nasprotstva.

Bolgarska »Zora« piše, da je smatrati razpust skupščine kot željo regentskega sveta, da spozna pravo razpoloženje naroda.

Sofijski mitropolit Stefan je pod policijskim nadzorstvom, ker je baje pristal na načrt polkovnika Velčeva.

Nemčija stavlja za sprejem londonskega sporazuma naslednje pogoje: Vzhodnemu paktu se Nemčija ne priključi. Pri podonavskem paktu bi Nemčija sodelovala, če se zlasti Italija obveže, da se v notranje razmere drugih držav (Avstrije) ne bi vmešavala. Plebiscit v Avstriji o priključitvi k Nemčiji bi torej moral biti mogoč. K letalskemu sporazumu bi pristopila Nemčija le pod pogojem popolne enakopravnosti v letalstvu s Francijo. Za povratek v Društvo narodov bi se morali nekoliko izpremeniti nekateri statuti D. N.

»Giornale d'Italia« piše, da je sedaj Nemčija pred alternativo kolektivnega miru ali politiko blokov. Nemčija se more s prvo osvoboditi iz svoje sedanje osamljenosti in kot popolnoma enaka z drugimi velesilami z njimi sodelovati. Politika blokov pa pomeni pripravo na vojno.

Anglija je pristala na francosko stališče, kakor pišejo holandski listi, da bi dobila z zagotovitvijo miru v Evropi proste roke na Daljnem vzhodu, kjer jo prodiranje Japonske vedno bolj vznemirja.

V zvezi z londonskim sporazumom zahtevajo avstrijski in madjarski politiki, da se tudi Avstriji in Madjarski dovoli popolna prostost v oboroževanju.

S prvim marcem se po naredbi vladne komisije v Posarju uvajajo v vsem Posarju nemške železniške tarife.

Vrhovni poveljnik mednarodne vojske v Posarju je predložil odboru treh v odobritev načrt, po katerem bi dne 16. februarja nizozemski vojaški oddelek kot prvi zapustil Posarje, kot zadnji pa angleški dne 27. t. m.

Francoski parlament je izrekel zaupnico vladi g. Flandina s 318 proti 262 glasovom ter s tem odklonil socialistični predlog, da se znova razpravlja o zaslihnih ukrepah, ki jih je izdala Doumergueova vlada.

Del angleških konservativcev zahteva, da pride v vlado vodja liberalcev Lloyd George.

Pri nadomestnih volitvah v nekem liverpulskega okraju je ostal kandidat konservativcev, sin Churchilla s 13.771 glasovi v manjšini proti kandidatu delavske stranke, ki je dobil 15.611 glasov.

Med Eckhardtom in Gembešem se vodi vedno bolj ostra borba zaradi nadaljnje smeri madjarske zunanje politike. Tudi Bethlen je nezadovoljen s sedanjo madjarsko zunanjo politiko in zahteva zblizanje z zapadnimi velesilami. Avdiencia pri Horthyju so zaradi teh nesoglasij v madjarski politiki vedno bolj pogoste in množe se glasovi o skorajšnjem padu Gembeševe vlade.

V Varšavo je prišla skupina višjih nemških kavalerijskih oficirjev, ki so imeli številne razgovore s poljskimi višjimi oficirji. Listi trde, da so razpravljali o tajni vojaški zvezi med Poljsko in Nemčijo.

Vserski kongres sovjetov je sprejel predlog, da se uvedejo v sovjetski Rusiji tajne in direktne volitve. Pri utemeljevanju predloga je naglašal predsednik vlade Molotov, da hočejo sovjeti uvesti demokracijo, ki bo brez napak drugih evropskih demokracij. Ni pa povedal, če bo ta »popolna« demokracija še dopuščala usmrtitve političnih nasprotnikov brez sodne razprave.

V Španiji pripravljajo po časopisnih vesteh vojaški in desničarski krogi državni udar.

V Švici je nastalo močno gibanje, da se prepovedo vse prostozidarske organizacije.

Zunanji minister Laval je zbolel za gripo.

Denarstvo

Poštna hranilnica v januarju

Hranilne vloge so se pri Poštni hranilnici povečale v januarju za 15,4 na 733,9 milijonov Din. Čekovne vloge pa so nazadovale, in sicer za 33,9 na 1106 milijonov Din, a so večje ko v januarju 1934, ko so znašale le 1064 milijonov Din. Ves čekovni promet je znašal 5046 milijonov Din, lani v januarju pa 5089 milijonov.

Reorganizacija rumunske Narodne banke

Upravni svet rumunske Narodne banke je sklical izredno glavno skupščino delničarjev, ki bo dne 17. februarja in na kateri se bo sklepalo o izpremembi statuta banke. Razen nekaterih internih organizacijskih ukrepov se bodo tudi izpremenili statuti, da se razširi eskontno in lombardno poslovanje banke, da bi se moglo v večji meri zadovoljiti potrebam kmetijstva. Izpremenjena bodo tudi določila glede kritja in bi se v bodoče v kritje računala tudi blagajniška nakazila, ki jih daje banki država kot odškodnino za bančne izgube pri konverziji dolgov.

*

Za guvernerja Narodne banke je imenovan dr. Milan Radosavljević, glavni tajnik beograjske borze. Radosavljević velja kot izvrsten poznavalec valutnih in kreditnih vprašanj in je znan kot intimen sodelavec sedanjega finančnega ministra dr. Stojadinovića.

Tečaji naših vrednostnih papirjev so na dunajski borzi precej močno napredovali. Bilanca Trgovsko-obrtna banke v Novem Sadu izkazuje (vse številke v milijonih Din): delniška glavica 20, rezervni fond 9, čisti dobiček 3,6 (lani 2,5), pokojninski fond 8,1, in vloge 84,4 (l. 1933 98,9). Banka bo izplačala 7% dividendo, dočim je lani izplačala le 6%. Banka je čisto v domačih rokah in je ena najbolj likvidnih bank v državi.

Češkoslovaška tranša avstrijskega 5 odstotnega konverzijskega posojila Društva narodov je bila prepisana za 550 mil. Kč. Podpisniki dobe le desetino onega zneska posojila, ki so ga podpisali.

Vloge v avstrijskih hranilnicah so se v januarju dvignile za 41 milijonov šilingov. Vrhovno sodišče v U. S. A. je odgodilo svojo odločitev o veljavnosti ali neveljavnosti zlate klavzule.

Lanska proizvodnja zlata je znašala v Rusiji 133.000 kg zlata, za 50% več ko l. 1933. V proizvodnji zlata je Rusija že na drugem mestu, takoj za Južno Afriko.

Kanadski parlament je z 89 proti 12 glasovom odklonil poddržavljenje kanadskih bank.

Nemški bankovci po 20 mark, ki so bili izdani dne 11. oktobra 1924, pojdejo iz prometa in veljajo kot zakonito plačilno sredstvo le do konca marca 1935.

Mednarodni borzni indeksi

V preteklem tednu je zopet enkrat vladala na velikih svetovnih borzah neenotna tendenca. Deloma je bila ta povzročena zaradi nihanja dolarja, deloma pa je bila tudi v zvezi z zunanje-političnimi dogodki. Gibanje tečajev kažejo te številke:

Koncem 1927	5. 1.	19. 1.	26. 1.	2. 2.
= 100%				
London	78,5	80,9	83,0	82,5
Pariz	48,6	51,7	50,3	49,3
Berlin	31,6	32,4	32,8	33,3
Praga	61,1	61,2	60,7	60,6
Dunaj	35,5	40,1	39,2	39,4
Milan	87,9	86,9	88,2	89,1
Bruselj	22,1	22,8	22,5	23,2
Amsterdam	31,1	32,4	33,0	32,6
Stockholm	14,7	15,3	15,2	15,3
Curih	39,1	38,9	40,2	40,6
Newyork	59,9	57,7	57,8	57,3

Mednarodni borzni indeksi se je na podlagi teh številk dvignil od 47,5 na 47,6%.

Iz zadrune registra

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Agrarna zajednica Sv. Marjeta ob Pesnici. Likvidator posestnik Jernej Pavalec v Lozanah.

Izbrisala se je Agrarna zajednica v Zg. Polskavi, ker je končana njena likvidacija.

Izbrisale so se zadruge: Vinarska zadruga v Gornji Radgoni, Agrarna zajednica za dolnjelendavsko okolico v Dol. Lendavi in »Podpora« vzajemno podpora reg. zadruga v Ljubljani, ker sploh še niso pričele poslovati.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posledno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče
Tendence mlačna;
promet Din 2.632.066-64.

Devizni promet tekočega borznega tedna je v primeri s preteklim tednom ponovno nazadoval za skoro pol milijona dinarjev in bil zaključevan na posameznih borznih sestankih v tej višini:

4. februarja	Din	271.348-36	Din-Dunaj
5. februarja	Din	1.195.779-23	Newyork-London
6. februarja	Din	543.022-44	Dunaj
7. februarja	Din	441.413-58	Dunaj
8. februarja	Din	180.503-03	Dunaj

Največji dnevni devizni promet je bil dosežen tokrat na torkovem borznem sestanku, saj iznašajo samo tega dne perfekturani zaključki malone polovico celotnega deviznega prometa.

Devize (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam minuli teden (32), tekoči 66; Berlin (—), 4; Budimpešta (1), —; Bruselj (5), 2; Din. deviza (416), 287 avstr. priv. kliring; Dunaj (874), 1.061 priv. kliring; Curih (354), 177; London (617), 312 inkl. priv. kliring; Newyork (301), 471; Madrid (—), 44 priv. kliring; Praga (—), 4; Pariz (361), 77; Solun (64), 94 boni; Trst (29), 33; Varšava (3), —.

Po tej razpredelnici so v tem tednu prevladovali zaključki v avstr. šilingih, katerih je bilo to pot nabavljeno za nad en milijon dinarjev, tedaj za ca. 200.000 Din več ko v prejšnjem tednu. Nasprotno pa je padel promet v dinarski devizi (avstr.

SLOVENIA-TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

ocarinenje

uvoznega in izvoznega blaga, po svojem car. posr. I. Kladniku, viš. car. insp. v p. — revizije deklaracij — carinske reklamacije — rekurzi — carinsko-tarifne informacije itd.

privatni kliring), v Curihu in Londonu, dočim je bila večja potreba po amer. dolarjih ter je bil v tej devizi v tekočem tednu malone za 200.000 Din večji promet. Tudi promet z grškimi boni je tokrat za malenkost večji.

Narodna banka je dala za 125.000 Din na razpolago Curiha, Amsterdama in Pariza, poleg tega pa je intervenirala v avstrijskem privatnem kliringu ter dajala zadnje dni šilinge po Din 8'15. Vsi tedni intervencije je ostala baza Din 8'10 — Din 8'20 neizpremenjena vse do včeraj, ko je bila dosežena notica Din 8'075 — Din 8'125. Drugih notic v ostalih privatnih kliringih ni bilo.

Devizno tečajnico je ves tekoči borzni teden obeleževalo stalno tečajno slabljenje pri vseh na tukajšnji borzi notiranih devizah, izvzemši Curiha, ker je bil ves čas trgovan ob neizpremenjenih tečajih, in Berlina, ki je včeraj beležil ob ponedeljkovih tečajih. V tem tednu so popustili tečaji Amsterdama (— 1'94), Bruslja (— 0'55), Londona (— 0'28), Newyorka (— 13'85), Pariza (— 0'02) in Trsta (— 0'89), medtem ko je Praga porasla za 0'11 poena.

	Dne 4. februarja		Dne 8. februarja	
	S primo Narodne banke		Povpr. Ponudba	
	Din	Din	Din	Din
Amsterdam	2970-71	2985-31	2968-22	2982-81
Berlin	1756-08	1769-95	1756-08	1769-95
Bruselj	1024-91	1029-97	1024-20	1029-27
Curih	1421-01	1428-08	1421-01	1428-08
London	215-07	217-12	214-71	216-76
Newyork	4391-03	4427-35	4373-24	4409-55
Pariz	289-60	291-03	289-57	292-01
Praga	183-27	184-88	183-42	184-52
Trst	373-53	376-62	372-39	375-47

Efektno tržišče

Tendence stalna.

Tudi v tem tednu ni bilo efektnih zaključkov, le na četrtkov borzni dan je bilo ekskuzivnim potom prodano 10 kosov 2 1/2% loterijske državne rente za vojno škodo po Din 390— za kos.

Notice industrijskih in bančnih papirjev so nalik prejšnjim tednom povsem izostale, medtem ko so državni efekti ob ponedeljku 4. t. m. dalje beležili skoraj neizpremenjeno in dosegli dne 8. t. m. te tečaje: 7% inv. posojilo 75—78, 8% Blair 75—76, 7% Blair 67—68, Seligmanove ob-

Dobave-licitacije

Dobava mesa. Dne 16. februarja bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani javna ustna licitacija za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 13. februarja ponudbe o dobavi 100 ton peska za oblikovanje; do 14. februarja o dobavi 2000 kg kalcijevega karbida, 4100 m katraniranih vrvi in 1300 metrov lanene jadrenine; do 15. februarja o dobavi 1500 kg svinčenega minija, 100 kg kavčuka v ploščah, 130 kg kavčukastega motvoza, 30 kg lepila za kavčuk ter o dobavi borovega in hrastovega lesa; do 17. februarja o dobavi 900 m kablov, 350 m gumočnevice žice, lesa, 1000 kg azbestnih pokrovov, 500 kg azbestnih vrvic, medeninaste pločevine in drugega medeninastega materiala; do 18. februarja o dobavi 1500 m tkanine za zastave, 200 m kokosovih preprog, 700 m lanene jadrenine, 20 ton šamota v prahu, 275 električnih žarnic; do 19. februarja pa o dobavi kovin.

Dobava kuriva. Dne 18. februarja bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustna licitacija za dobavo ca 17.000 m³ drv. Dne 15. februarja pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu za dobavo ca 30.000 m³ drv, dne 25. februarja pa za dobavo ca 5000 ton premoga. Dne 25. februarja pri Komandi vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki za dobavo 11.956 m³ drv in 1193 ton premoga.

Občna drž. bolnišnica v Ljubljani razpisuje za nabavo potrebščin za čas od 1. aprila do 30. septembra prvo ofertno licitacijo, ki bo dne 14. februarja za vse vrste mesa, slanino, kruh, moko in mlečne izdelke, dne 15. februarja za mleko in mlečne izdelke ter premog, dne 16. februarja za špecerijo in hišne potrebščine in dne 18. februarja za zdravila, obvezila in druge lekarniške in terapevtske potrebščine. Licitacije bodo vsakokrat ob 11. Vse podrobnejše podatke daje uprava bolnišnice.

Dobava mesa. Ekonomski oddelek vojnega ministrstva razpisuje ustne javne licitacije za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra. Licitacije bodo v dneh 14., 16., 18. in 20. februarja pri posameznih vojaških komandah. (Oglas v pisarni Zbornice TOI.)

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 19. februarja ponudbe o dobavi žice za metaliziranje, zračnih kompresorjev in raznih naprav.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 14. februarja o dobavi bakrenih trakov, dne 20. februarja za dobavo dvigal, dne 25. februarja pa za dobavo medenine.

Dne 25. februarja bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo cevi za parne kotle, dne 1. marca pa za dobavo kovinskega materiala.

Pri Generalni direkciji drž. železnice, ekonomski oddelek, v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 22. februarja za dobavo raznega stekla;

dne 26. februarja za dobavo raznega železa;

dne 4. marca za dobavo martinovega jekla;

dne 6. marca za dobavo raznega železa;

dne 8. marca pa za dobavo pločevine in železa.

Dne 19. februarja bo pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 1.700.000 kg vulkanskega olja, 310.000 kilogramov cilindrskega olja za mokro paro, 329.000 kg cilindrskega olja za pregreto paro, 340.000 kg plinskega olja, 460.000 kg petroleja, 32.425 kg dinamita olja in 100.350 kilogramov bencina. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani »Ljubljanski dvor«, soba št. 194 vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Konkurzi in prisilne poravnave

Konkurz je razglašen o premoženju Franceta Jerka in ne Ferka, upravnika mase pa je Franc Zorčič in ne Lorčič, kakor je bilo napačno objavljeno.

V konkurzni zadevi tiskarne »Panonija« v Murski Soboti se odobruje preračun prispevkov, kakor ga je predložil konkurzni upravitelj.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Mihaela Ožeka in Marije Ožek, lastnikov avtomobilnice v Celju. Poravnalni sodnik Božič, poravnalni upravnik odvetnik dr. Hrašovec v Celju. Narok za sklepanje poravnave dne 14. marca ob 10. rok za oglasitev do 10. marca.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cifi pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošlje tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki:

- 80 — Malines — običajni stoli v takozvani nemški izdelavi;
- 96 — Tel-Aviv — ponuja se zastopnik za gradbeni les;
- 97 — Lienz — orehova debla.

Deželni pridelki:

- 81 — Newyork — hmelj;
- 82 — Aleksandrija — konzerve iz povrtnine;
- 98 — Bruselj — hmelj;
- 99 — London — gobe;
- 100 — Béziers — živila vseh vrst;
- 101 — Pariz — živila vseh vrst;
- 102 — Goerlitz — plevel od prosa;
- 103 — Bruselj — ponuja se zastopnik za zdravilne rastline;
- 104 — Dunaj — gozdni med in med od jelke.

Sadje:

- 83 — Kairo — suho sadje;
- 84 — Praga — ponuja se komisionar za sadje;
- 85 — Aleksandrija — sadne konzerve;
- 105 — Béziers — sadne in povrtninske konzerve;
- 106 — London — nudi se zastopnik za suhe češnje in drugo suho sadje.

Živina, perutnina in ribe:

- 86 — Volo — mladi osli;
- 87 — Praga — ponuja se zastopnik za suha in predelana čreva;
- 88 — Toronto — sirove kože kuncev;
- 89 — Augsburg — svinjska mast proti kompenzaciji za kremo za čevlje ter vosek za parkete;
- 90 — Praga — ponuja se zastopnik za sirove ovčje in zajčje kože;
- 91 — Aleksandrija — mesne in ribje konzerve;
- 107 — Pariz — vse vrste mesnih in ribjih konzerv;
- 108 — Béziers — mesne in vrtno konzerve.

Industrijski izdelki:

- 92 — Carigrad — ponuja se zastopnik za papirnato vato, kemične sirovine, kem.-ind. izdelke, razna zdravila;
- 109 — Berlin — oljate pogače;
- 110 — Bruselj — zastopnik za kem.-ind. izdelke;

111 — Alžir — kem.-farmaceutski izdelki;

112 — Tel-Aviv — zastopnik za razni gradbeni material, ko cement, železo in druge ind. proizvode;

113 — Bruselj — zastopnik za farmacevtske posebnosti;

114 — Sikey — kromolitografske slike, kartoni s slikami za stenske koledarje, kartoni s slikami za izrezavanje otroških igračk;

115 — Pariz — bombažne rokavice in igrače za izvoz v USA.

Razno:

- 93 — Aleksandrija — mineralna voda;
- 94 — Gentilly — suhi polži od 10—15 gramov, sivi težki po 16—25 g;
- 95 — Newyork — copate, kmečko platno, narodne noše in narodne vezenine;
- 116 — Bregenz — jedilni polži za izvoz v Francijo;

Doma in po svetu

Vlada g. Jevtića bo v zvezi z razpustom skupščine izdala poseben proglas na narod.

Redno zasedanje senata je s kraljevim ukazom zaključeno. Z istim ukazom je sklican senat na izredno zasedanje, ki se začne 3. junija, kakor zasedanje nove skupščine.

Ksaver Šandor Gjalski, nestor hrvatskih književnikov je umrl v visoki starosti 80 let v svojem dvorcu v Gredicah. Pokojnik je bil eden najodličnejših hrvatskih romanopiscev, čegar dela so bila prevedena tudi v razne druge jezike. Slava spominu velikega književnika!

Senator dr. Valentin Rožić je po kratki bolezni umrl dne 7. t. m. v starosti 56 let. Pokojnik se je zlasti posvetil delu za napredek koroških Slovencev ter izdal v ta namen tudi več knjig. Zaradi svojega lepega značaja, velike srčne dobrote in intenzivne delavnosti je užival v vseh krogih največje spoštovanje. Slava njegovemu spominu!

Prometni minister je izdal odlok, da se več ne imenujejo pomočniki oblastnih železniških direktorjev, ker bodo vsa ta mesta odpravljena.

Sestavljen je načrt uredbe o ustanovitvi gozdarskega sveta pri ministrstvu za gozdove in rudnike. Svet bo posvetovalni organ ministrstva.

Sarajevski nadškof dr. Šarić je naprosil papeža, da mu imenuje pomožnega škofa, ker zaradi svoje visoke starosti ne more sam opravljati vseh poslov.

Srednji lok betonskega mostu čez Soro pri Goričanah pri Modvodah se je porušil, ko so začeli odstranjevati leseni opaz. Dva delavca sta se pri tem ponesrečila. Uvedena je preiskava o vzroku katastrofe.

O silno slabih učnih uspehih poročajo iz raznih krajev. Tako je bilo v Užicah izključenih iz gimnazije 75 učencev, iz sarajevske ženske gimnazije 52 dijakin in sarajevske gimnazije 110 dijakov. Ni čuda, če so učni uspehi tako nezadostni, kadar se celo z višjega mesta propagira sport kot višek vseh idealov.

Proračun Donavske banovine znaša 124,3, Moravske 47,3 in Vrbaske 38,3 milijonov dinarjev.

Narodna banka je razpisala natečaj za sprejem desetih uradnih pripravnikov. Podrobni pogoji v »Službenem listu«.

V Batini tvornici v Borovem je nastal v oddelku za tekstilni material ogenj, ki je napravil za poldrug milijon dinarjev škode. Tvornica je bila zavarovana pri Rossija-Foncier.

Velika razstava jugoslovanske knjige se otvori v marcu v Pragi.

Avstrijski kancelar dr. Šušnik je na nedeljskem zborovanju v Celovcu izjavil, da mora Koroška kot obmejna dežela pokazati, kako Avstrija vzorno in resnično ščiti narodne manjšine. Nadalje je obljubil, da bo Avstrija dala slovenskim Korošcem njih nacionalne pravice. Želeli bi, da bi avstrijska vlada od teh obljub že enkrat prešla k dejanjem.

Socialisti v Avstriji so naročili vsem svojim pristajšem, da za obletnico februarске vstaje bojkotirajo vse državne ustanove, da ne kupijo nobenih monopolskih predmetov in da tudi bojkotirajo tramvaj.

Med Mehiko in Združenimi državami Sev. Amerike je prišlo do ostrega spora, ker je mehiška vlada odvzela nekaterim ameriškim tvrdkam koncesijo za pridobivanje petroleja.

Zakonski načrt v zaščito proti napadom iz zraka pripravlja češkoslovaška vlada. Lastniki hiš bodo zavezani, da zgrade posebno zatočišča pred letalskimi napadi. Nabava plinskih mask bo postala deloma obvezna tudi za zasebnike.

Umrl je prof. Junkers, šef znane letalske tvornice.

Japonska je nakupila 80 starih ladij s približno 600.000 tonami, ki jih bo deloma uporabila za pomožne križarke, deloma pa jih uporabila v svojih municijskih tvornicah. Angleška admiraliteta je sedaj prepovedala vsako prodajo starih ladij v tujino brez posebnega dovoljenja admiralitete.

180.000 do 200.000 sterilizacij je bilo v Nemčiji izvršenih v l. 1934, kakor piše »Juristische Wochenschrift«.

3.000.000 beračev je na Madjarskem, kakor se je te dni čitalo v Budapešti na plakatih, ki so jih po noči na skrivaj nalepili neznanci.

Veliki snežni viharji so bili v Alpah. Na mnogih mestih so se sprožile velike lavine. Iz mnogih krajev prihajajo poročila o smrtno ponesrečenih smučarjih.

Veliko radijsko postajo zgrade v Sofiji. Na javni licitaciji je bila sprejeta ponudba neke sovjetske tvornice, ki je bila najbolj ugodna.

Močna epidemija gripe razsaja v francoski vojski. Dosedaj je umrlo že 30 vojakov.

»Službeni list«

kraljevske banske uprave Dravske banovine z dne 6. februarja objavlja: Uredbo o izpremembi uredbe o maksimiranju obresti — Uredbo o likvidaciji revolving-kreditov Narodne banke — Odločbo o nakupu tujih plačilnih sredstev za osebne potrebe — Notiranje tečajev s primom Narodne banke — Izpremembe v naredbi o zavarovanju drž. prometnega osebja za bolezni in nezgode — Odločbo o pokojninah in draginskih dokladah članov Podpornega društva poštarjev — Podaljšavo začasnega trgovinskega sporazuma z Rumunijo — Poročila o volitvah senatorjev za Dravsko banovino — Razne razglase sodišč (med drugim 11 dražbenih oklicev) in uradov ter razne druge objave.

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem

Zadnji zagrebski tedenski sejem je bil le srednje obiskan. Kupčija z živino je bila nekoliko bolj živahna, ker je prišlo na trg dosti mesarjev iz Slovenije.

Dogon: 14 bikov, 329 krav, 38 junic, 147 volov, 27 juncev, 227 telet, 571 konj in žrebet, 677 prašičev in 205 pujskov.

Cene (vse kg žive teže): biki po 3-25, krave za klanje po 2-50—3, za klobase po 1-50—1-80, junice za klanje po 3—3-80, za rejo po 900—1300 žival, voli I. vrste po 4-25—4-30, II. vrste po 3-50, bosanski po 2-50—3-25, živa teleta po 4—5, zaklana po 7—8, pitani prašiči po 7—7-75, nepitani po 5—5-25, zaklani prašiči po 9-50—10,

pujski do 1 leta po 8—9, lahki konji po 4.000—4.500 Din za par, srednji po 4.700 do 5.000 in težki po 6—7 tisoč Din za par, žrebeta (lahka) po 800—900, težka po 1200 do 1500 za grlo, konji za klanje po 1-25 do 1.50 Din.

Detelja po 50—55 Din, otava po 45 do 50, in seno po 35—45 Din za 100 kg.

Žitni trg

V Vojvodini je razpoloženje na žitnem trgu čvrsto. Posebno dobro je učinkovala vest o uspešnem zaključku pogajanj z Avstrijo glede njenega nakupa 5000 vagonov pšenice, o čemer je že poročal naš list. Cene se gibljejo med 127,50 do 130 Din. Čvrsta je tudi tendenca za koruzo, zlasti zaradi znatnega izvoza v Avstrijo, Češkoslovaško in Švico. Pričakujejo pa se tudi večji nakupi koruze za Nemčijo. Cena koruze je med 72—75 Din, pariteta Indija. Za termin april — maj se zahteva celo 75—80. Moka je čvrsta v ceni in velja od 210—230 Din (po kakovosti). Debeli otrobi so se dvignili, cent na 110 Din.

Dunajski jajčni trg

V nasprotju z drugimi trgi je tendenca na dunajskem trgu čvrsta, ker je dovoz jajc slab. Zlasti veliko zanimanje vlada za prima jaja. Notirajo: domača popolnoma sveža jaja A 14 do 14,5, domača sveža A 13,5, B 12,5, C 11, D 8,75, jaja iz hladilnikov B 7, C 6,75 in D 6, konzervirana 7 in madjarska sveža jaja C 11 grošev za jaje. Cene veljajo franko Dunaj, vključno carino, davek na poslovni promet, dodatek na krizo in pri prodaji najmanj 20 malih zabojev. V podrobni prodaji so cene za 1,50 do 2 groša višje.

Dunajski svinjski trg

Na zadnji dunajski svinjski trg je bilo postavljenih: 8306 pršutarjev in 4553 špeharjev, od teh je bilo 1952 jugoslovanskih. Cene so bile te: špeharji po 1,23 do 1,28, angleški križani po 1,12 do 1,20, rumunski banatski po 1,15 do 1,21, kmetski po 1,16 do 1,24, stari po 1,10 do 1,13 in pršutarji po 1,05 do 1,30 (po kvaliteti) šilinga za kg žive teže. Kljub živahnemu prometu so se špeharji pocenili za 3, pršutarji pa za 3 do 5 grošev.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 10. februarja. 7.30: Smer-nice banovinskega načrta za pospeševanje kmetijstva (ing. Zidanšek Josip) — 8.00: Kadar v planinah citre pojo (plošče) — 8.20: Poročila — 8.30: Komorna glasba, radijski orkester — 9.00: Versko predavanje (ravnatelj Jože Jagodic) — 9.15: Prenos iz franciškanske cerkve — 9.45: Plošče — 10.00: Pomoč jeclajočim (Vilko Mazi) — 10.20: Lani sem se ženil (narodne na ploščah) — 10.40: Gospod Drago Zupan poje z Radijskim orkestrom, vmes radijski orkester — 11.40: Mladinska ura (ga. Cirila Medvedova) — 12.00: Čas, radijski orkester (po željah) — 15.00: Plošče po željah — 16.00: Operetna glasba. Sodelujeta gdč. Igličeva in g. Jelačin s spremljevanjem radijskega orkestra, vmes koncert zbora Koroških Slovencev — 19.30: Nac. ura: Branibor (dr. I. C. Oblak), prenos v Zagreb in Beograd — 20.00: Čas, jedilni list, program za ponedeljek — 20.10: Julij Betetto poje s spremljevanjem radijskega orkestra — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Harmonika solo, igra Ivan Magister, vmes Mandolinistični sekstet.

Ponedeljek, dne 11. februarja. 12.00: Spomini na Johana Straussa (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Kozaki pojo na ploščah — 18.00: Zakladi na dnu morja (Viktor Pirnat) — 18.20: Debussy: Morje (simfonična pesnitev na ploščah) — 18.40: Sloveščina (dr. Kolarič) — 19.10: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 19.30: Nac. ura: Združenje Cvijeta Zuzorić — 20.00: Prenos opere iz Zagreba, v odmoru: Čas, poročila, jedilni list, program za torek.

Torek, dne 12. februarja. 11.00: Šolska ura: Zabavno računstvo (Viktor Pirnat) — 12.00: Na ploščah — drobiž — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Mojstri na strunah (plošče) — 18.00: Otroški kotiček (Manca Komanova) — 18.20: Pomen telesne vzgoje (Zajc-Boškovičeva) — 18.40: Nemščina (dr. Kolarič) — 19.10: Pravna ura (dr. Knaflič) — 19.30: Nac. ura: dr. Matija Murko, dr. R. Nachtigal) — 20.00: Čas, jedilni list, program za sredo — 20.10: II. klavirski stilni večer, klavir izvaja g. dr. Danižlo Švara — 21.00: Vokalni koncert gdč. Vande Zihlerl — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Radijski orkester — 22.30: Angleške plošče.

LIPSKI POMLADNI VELESEJEM 1935

Pričetek 3. marca

60% popusta

za vožnje na nemških železnicah

Vsa obvestila, tudi za nakup registermark dajejo:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33

Telefon 27-62

Zvanični biro lajpčičkega sejma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Potovalne pisarne Putnik

Mlinsko - tehnične potrebnosti

Mlinska sita :: Gonilna jermena :: Mlinski stroji

Mlinski kamni vseh vrst

BRCAR & Co., LJUBLJANA, Kolodvorska 35

Telefon št. 27-25

Naročajte „Trgovski list“!